

เดือนสติผู้ปฏิบัติธรรม
และ
การเจริญสติปัฏฐาน ๔

ของ
พระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๙)
พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
เจ้าคณะภาค ๕

หนังสือดีลำดับที่ ๕๓

เดือนสติผู้ปฏิบัติธรรม และการเจริญสติปัฏฐาน ๔

พระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๙) พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
เจ้าคณะภาค ๕

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พฤษภาคม ๒๕๕๑

ISBN : ๙๗๘-๙๗๔-๕๒๑๖-๙

จำนวนพิมพ์ : ๑๐,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ถวายโดย: ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ

อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

จัดรูปเล่ม : บริษัท วิริย์ทำ จำกัด โทร ๐-๒๕๑๗-๐๔๑๗

ภาพปก : สรภฤช กมลชัย

จัดพิมพ์ที่ : แคนนา กราฟฟิค

๑๙/๓๒๒-๓๒๓ ถนนบางแวก

แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ

กรุงเทพมหานคร โทร ๐๘๖-๓๑๔-๓๖๕๑

สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
www.kanlayanatam.com

คำนำ

การปฏิบัติธรรม จำเป็นต้องมีสัมมาทิฐิ เพื่อให้การ
เดินตามรอยองค์พระศาสดาเป็นไปอย่างตรงทางตรงธรรม
ที่สำคัญอีกประการคือ “กัลยาณมิตร” ถือเป็นบุญนิมิต
แห่งชีวิตที่ดีงาม เมื่อมีครูบาอาจารย์เป็นกัลยาณมิตรคอย
ปรับทิศทางมุมมองให้เราอยู่ในร่องในรอย นับว่าเป็น
โชควาสนาอย่างยิ่งที่ได้มาพบพระพุทธศาสนาในชาตินี้

ชมรมกัลยาณธรรมได้จัดพิมพ์หนังสือ “เดือนสติ
ผู้ปฏิบัติธรรม” ของพระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๙) เพื่อ
น้อมถวายเป็นพุทธบูชา และอาจริยบูชาแด่องค์ครูบา
อาจารย์เพื่อให้เกิดประโยชน์และปัญญาแก่ผู้สนใจใฝ่ธรรม
หวังว่าท่านผู้อ่านจะร่วมอนุโมทนาและได้รับประโยชน์
ตามสมควร

ชมรมกัลยาณธรรม

สารบัญ

เดือนสติผู้ปฏิบัติธรรม	๕
การเจริญสติปัฏฐาน	๓๒
ประวัติพระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๙)	
พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ	
เจ้าคณะภาค ๕	๕๑
รายชื่อผู้บริจาค	๕๓

เดือนสติผู้ปฏิบัติธรรม

พระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๙)

ผู้ปฏิบัติธรรมที่ได้ผ่านการปฏิบัติไปพอสมควร แก่วาสนาบารมีของตนๆ แล้ว ควรประพฤติปฏิบัติตนต่อไปอย่างไรบ้าง? ขอถือโอกาสเตือนสติไว้ย่อๆ ดังต่อไปนี้คือ

๑. ห้ามไม่ให้รอดกัน

การรอดกันนั้น ถ้าเป็นพระสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงวางหลักสิกขาบทวินัยไว้แล้วว่า ถ้าภิกษุใดรอดอุตตริมกุสสลธรรม ซึ่งไม่มีในตน ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาราชิกคือขาดจากการเป็นพระ ถ้าตนได้จริง ถึงจริงพูดรอดก็รับอาบัติปาจิตตีย์ ทั้งนี้ มิใช่พระองค์ทรงธรรม เพราะวัตรธรรมไม่ใช่ของที่จะต้องไปรอดกัน ใครปฏิบัติก็ได้ผลเฉพาะผู้ปฏิบัติเท่านั้น เหมือนกันกับการรับประทานอาหาร ใครรับประทานอาหารนั้นก็อิ่ม จะรับ

ประทานแทนกัน และอิมแทนกันไม่ได้ การรอดกัน จึงถือว่าเป็นภัยอันตรายแรงต่อพระพุทธศาสนา

๒. ผู้ปฏิบัติธรรมจะถูกคนถามเป็น ๓ จำพวก คือ

ก. ถามเพื่อคอยจับผิด

การถามเพื่อคอยจับผิดนั้น โดยมากผู้ถามเป็นคนไม่มีศรัทธา ไม่มีความเชื่อ ไม่มีความเลื่อมใส จึงได้ถามเพื่อคอยจับผิด เช่น เราไม่ได้เรียนปริยัติ เขาก็เอาปริยัติมาถาม เมื่อเราตอบไม่ถูกความประสงค์ของผู้ถาม หรือตอบไม่ได้ ก็จะเป็นเหตุให้ผู้ถามนั้นเข้าใจผิดและคอยจับผิดเช่น ถามว่าในเวลาปฏิบัตินั้น รู้จักปฏิจจสมุปบาทไหม เมื่อเราตอบว่าไม่รู้ เขาก็จะพูดว่าการปฏิบัตินี้ไม่ถูก ไม่จริงเป็นต้น บางคนที่มีปริยัติมาก ย่อมจะถามว่าการนั่งเพ่งท่อง พอง ยุบ อยู่เฉยๆ จะเกิดปัญญาได้อย่างไร พระพุทธเจ้าท่านทรงพิจารณาบุพเพนิวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวัชยญาณ ด้วยปัญญา ปัญญาจะเกิดต้องพิจารณามิใช่หรือ ดังนี้ เป็นต้น ถ้าผู้อ่านปริยัติก็จะยอมจำนน คือ ตอบไม่ได้

ถ้าผู้มีปริยัติ ปัญหาเช่นนี้เป็นของง่ายที่สุด และจะรู้ถึงเจตนาของผู้ถามได้มากกว่า ผู้ถามนั้นมีความตั้งใจอันมุ่งมั่นหรือบริสุทธิ์ ผู้ที่ไม่เก่งปริยัติ ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะตอบไม่ได้ แม้ผู้ถามเป็นปุถุชน ผู้ตอบเป็นพระอรหันต์ ก็ยังสู้กันไม่ได้ เรื่องนี้เคยมีมาแล้วแต่ครั้งพุทธกาลคือ พระยามิลินทร์เป็นปุถุชน ถามพระอรหันต์ตั้งสองหมื่นองค์ก็ตอบไม่ได้ จำต้องหนีเข้าไป พระอรหันต์ต้องไปอาราธนานาคเสนเทพบุตรบนสวรรค์มาเกิดแล้วให้บวชในพระพุทธศาสนา ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติจนแตกฉานในพระไตรปิฎก ได้ลงมือเจริญสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน ได้บรรลุมรรคผลนิพพานแล้วจึงสามารถได้ตอบกับพระยามิลินทร์ผู้เป็นปุถุชนได้

ข. ถามเพื่อยั่วกิเลส

การถามเพื่อยั่วกิเลส นั้น เช่น หาอุบายให้ผู้ปฏิบัติโกรธเพื่อจะได้แสดงกิเลสหยาบออกมาให้เขาเห็นสุดแท้แต่กุศโลบายของผู้นั้น ฉะนั้น นักปฏิบัติต้องเป็นผู้อดทนไม่ใจน้อย ไม่โกรธง่าย ไม่หุนหันพลันแล่น ต้องหนักแน่นไม่หวั่นไหวต่อนินทา สรรเสริญ สุข ทุกข์

ค. การถามเพื่อเอาอย่าง

การถามเพื่อเอาอย่างนั้นคือ ผู้นั้นมีศรัทธาอยากจะทำปฏิบัติ แต่อยากรู้ก่อนว่าจะถึงมรรคผลนิพพานนั้นเป็นอย่างไร? เพื่อจะได้จำไว้ เวลาตัวเองไปปฏิบัติ ก็จะได้ผลเร็วขึ้น อันนี้ก็เป็นที่ภัยเพราะการจำหรือการเลียนแบบนั้นเป็นเพียงความรู้ขั้นสุดมยญาณ กับจินตามยญาณเท่านั้น ยังไม่ใช่ภาวนามยญาณ

ภาวนามยญาณนั้น จะฟังจากคนอื่น จำจากคนอื่นเลียนแบบคนอื่น ก็ไม่ได้ จะนึกคิดค้นเอาเองก็ไม่ได้ ถ้าเพียงจำแบบของผู้อื่นเลียนแบบของผู้อื่น หรือนึกคิดเอาเอง ก็เป็น **“วิปัสสนีก”** คือ นึกค้นเอาเอง มีใช้วิปัสสนา วิปัสสนาต้องรู้แจ้งเห็นจริงเฉพาะตัวเองแท้ๆ ท่านเรียกว่า **“ปัจจุตต”** รู้เฉพาะตัวคือ ตัวเองต้องกำหนดทันปัจจุบัน เห็นรูปนาม เห็นพระไตรลักษณ์ ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน จึงจะถูกต้อง

๓. พระโสดาบัน ๓ จำพวก คือ

ก. มหาโสดาบัน

มหาโสดาบัน นั้น คือ ผู้นั้นมีศรัทธาจริง ตั้งใจจริง ปฏิบัติจริง รู้แจ้งแทงตลอดอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค จริง ได้ผ่านญาณ ๑๖ ไปจริงๆ เป็นมหาโสดาบันจริงๆ

ข. อุลลปนโสดาบัน

อุลลปนโสดาบัน นั้น คือ เป็นโสดาบันปลอม ได้แก่ตัวไม่ได้บรรลุ มรรค ผล นิพพานจริง แต่ไปอวดผู้อื่นเพื่อให้เชื่อเขาและเลื่อมใส เมื่อได้โอกาสก็คอยโกหกหลอกลวงผู้อื่น อย่างนี้ เรียกว่าโสดาบันปลอม เพราะตนไม่ได้จริง ไม่ถึงจริง เป็นมหาโจรปล้นพระศาสนา บาปมาก

ค. อธิมานิกโสดาบัน

อธิมานิกโสดาบัน นั้น คือ บุคคลผู้ยิ่งใหญ่ด้วยมานะ ทิฎฐิ ถือตัวว่ามีปรีชาดี ก็เอาปรีชาดีไปพุดอวดผู้อื่น โดย

อาศัยทิฎฐิอันลามก ยกตนข่มท่าน ตัวไม่ได้ ไม่ถึงก็ อวดอ้างว่าตัวได้ ตัวถึง มรรค ผล นิพพาน อย่างนี้ ก็ เรียกว่าโสดาบันปลอม และเป็นมหาโจรปล้นพระศาสนา เช่นกัน

๔. วิธีตอบแก่ผู้อื่นในเมื่อท่านถูกถาม

คนส่วนมากเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ จะต้องถูกถามว่าไปปฏิบัติธรรมเป็นอย่างไร, ได้สำเร็จขั้นไหน? ดีไหม ดีอย่างไร, นรท สวรรค์ มีไหม? มรรคผลนิพพาน มีไหม? เป็นต้น

ผู้ปฏิบัติธรรมต้องตอบให้เป็น อย่าให้เป็นการ กระทบกระเทือนผู้อื่นและตนเอง พุดแต่น้อย อย่าพุดมากโบราณท่านสอนไว้ว่า *“บิ๊เบเล่าดีดั่ง บิ๊เบเต็มดีไม่ดั่ง”* เราอาจจะตอบแต่น้อยๆ เช่น ถูกเขาถามว่า ไปปฏิบัติธรรมเป็นอย่างไรบ้าง?

ตอบว่า ดี ทำให้ใจสบาย

- ถามว่า ได้สำเร็จขั้นไหน?
- ตอบ การสำเร็จขั้นไหน หรือไม่สำเร็จนั้น เป็นเรื่องเฉพาะตัว เหมือนรับประทานอาหาร ใครรับประทานคนนั้นก็อิม โบราณท่านว่า “กินเองจึงจะอ้วน”
- ถามว่า ดีไหม?
- ตอบว่า ดีมาก
- ถามว่า ด้อย่างไร?
- ตอบว่า สิ่งที่ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น เราก็ได้รู้ ได้เห็น
- ถามว่า นรก สวรรค์ มรรค ผล นิพพานมีจริงไหม?
- ตอบว่า จะมีจริงหรือไม่นั้น เชิญไปปฏิบัติดู ก็แล้วกันเพราะเป็นของรู้ได้เฉพาะตัว

๕. ให้ช่วยกันเผยแผ่กองทัพธรรมของ พระพุทธเจ้า

กองทัพทางโลก อันประกอบด้วยแสนยานุภาพ อย่างมากมายนั้น สำหรับป้องกันและปราบปรามข้าศึกที่จะมารุกรานประเทศบ้านเมือง ส่วนแสนยานุภาพ แห่งกองทัพธรรม สำหรับให้พุทธบริษัทพากันนำ ระเบิดปรมาณูไปทิ้งที่กายนคร ป้องกันและปราบปราม ข้าศึกภายใน คือ กิเลส ทั้ง ๑๐ มี โภภ โกรธ หลง มานะ ทิฎฐิ ความไม่ละอายบาป ความไม่กลัวบาป เป็นต้น ปฏิวัติคนไม่ดี ให้กลับเป็นคนดี ทำคนดีอยู่แล้ว ให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปเป็นทวีคูณ

ถ้ากองทัพธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้านี้ ยกขบวนไปถึงไหน จะมีความชุ่มชื้นเยือก เย็นไปทุกหย่อมหญ้า แม้ในคุกในตะรางก็ไม่เลือก ที่รักไม่ผลักที่ชัง ถ้าบ้านใดได้พากันเข้ามาปฏิบัติทั้ง พ่อ แม่ ลูกหลาน แล้วบ้านนั้นจะได้นามใหม่ว่า **“บ้าน แส่นสุข”** เป็นแน่แท้

๖. ช่วยแนะนำมารดาบิดาญาติมิตร

บิดามารดา เป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อลูกมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า บิดามารดานั้น เป็นพระพรหมของลูก เพราะประกอบด้วยพรหมวิหารธรรมทั้ง ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นบูรพาจารย์คือเป็นอาจารย์ก่อนใครทั้งหมดของลูก เป็นบุพพเทวดา คือ เป็นเทวดาของลูกก่อนเทวดาทั้งหลาย เป็นอาหุเนยยบุคคลของลูก คือ เป็นผู้ควรแก่เครื่องสักการบูชาของลูก ดุจพระทักษิณียบุคคลผู้ควรแก่ทักษิณาทานของชาวบ้านฉะนั้น

การที่ลูกได้พากันชักนำบิดามารดาให้มาตีมนรสพระธรรมอันแสนเยือกเย็น แสนสบาย หายทุกข์โศกโรคภัยได้นี้ นับว่าเป็นการตอบแทนคุณของท่านสูงที่สุด ถ้าลูกคนใดได้ชักนำพ่อแม่ให้ท่านได้ทำทานรักษาศีลฟังธรรม เจริญสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐานแล้วลูกคนนั้นชื่อว่าได้ตอบแทนคุณค่าข้าวป้อนน้ำนม ที่พ่อแม่ได้ถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงเรามาตั้งแต่อ้อนแต่่ออก จนเจริญเติบโตอย่างสูงสุด และถูกต้องตามหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างดีที่สุดด้วย

แม้การที่ได้ชักนำญาติสนิทมิตรสหายมาประพฤติปฏิบัติ ก็เป็นมหากุศลอันล้ำเลิศอยู่ เพราะฉะนั้น ท่านนักปฏิบัติ จึงจำเป็นอยู่เองที่จะพยายามแนะนำมารดาบิดาและญาติมิตร ให้ได้มาปฏิบัติธรรมตามท่านองคคลองธรรมดังกล่าวมานั้น

๗. ให้มีความสามัคคีกัน

ความสามัคคีกันนั้น เป็นของสำคัญมาก มีแต่ความเจริญฝ่ายเดียว ส่วนการแตกแยกกันนั้นไม่ดีเลย มีแต่ความเสื่อมฝ่ายเดียว เราทุกคนได้ปฏิญาณตนเป็นชาวพุทธ คือเป็นลูกของพระพุทธเจ้า มีสมเด็จพระองค์เดียวกัน ศาสนาอันเดียวกัน โลกอันเดียวกัน การเกลียดกัน ชังกัน เบียดเบียนกัน เอรัดเอาเปรียบกัน แยกแยกกัน ทะเลาะวิวาทกัน ไม่มีประโยชน์อะไรเลย มีแต่ความเดือดร้อนฝ่ายเดียว อายุของคนๆ หนึ่งไม่เกิน ๑๐๐ ปี ไม่มีใครอยู่ค่าฟ้า ค่าแผ่นดินหรอก ไม่กี่วันพากันกลับบ้านเก่าแล้ว ฉะนั้น เรารักกัน สามัคคีกัน ประรองดองกัน ดีกว่าชังกัน ดีกว่าไม่ประรองดองกันเป็นร้อยเท่าพันทวี องค์สมเด็จพระชินศรี จึงมีพระวาทรัสเทศนาสอนไว้ว่า

สุขา สงฺขสฺส สามคฺคี

ความสามัคคีของหมู่ คือ ผู้อยู่ร่วมกัน

นำมาแต่ความสุขฝ่ายเดียว

สามคฺคี วุฑฺฒิสาธิกา

ความสามัคคี มีแต่ความเจริญฝ่ายเดียว

๔. อย่าพูดว่า ทำกรรมฐานแล้ว ไม่ต้อง ทำบุญทำทานอะไรอีก

การทำบุญทำทานเป็นการสร้างความดี ไม่ใช่
สร้างความชั่ว ผู้ที่มีใจถึงธรรมแล้วจะมีใจเปี่ยมด้วย
ปสาทศรัทธาอันแก่กล้าอยู่เสมอ ย่อมจะบำเพ็ญทานศีล
ภาวนาเป็นประจำ แม้โบราณท่านก็สอนไว้ว่า “*อยากรวย
อยากสวย อยากดี*”

อยากรวย ให้พากันทำทาน

อยากสวย ให้พากันรักษาศีล

อยากดี ให้พากันเจริญภาวนา

เกิดเป็นคนต้องทำตนให้ได้องค์ ๓ จึงจะไม่เสีย
ชาติเกิด บางคนเกิดมาร่ำรวย แต่รูปร่างเหี่ยว เพราะชาติ
ปางก่อนทำทาน แต่ไม่รักษาศีล บางคนรูปสวย แต่

ยากจน เพราะชาติก่อนรักษาแต่ศีล แต่ไม่ทำทาน บาง
คนมีปัญญาดีแต่ยากจน และไม่สวยเพราะชาติก่อน
บำเพ็ญแต่ภาวนา แต่ไม่ได้ให้ทานและรักษาศีลเป็นคู่
กันไป เพราะฉะนั้น ต้องบำเพ็ญให้มีทั้ง ๓ อย่าง คือ
ทาน ศีล ภาวนา จึงจะถูกหลัก

เรื่องนี้เคยมีนางสุมนาไปทูลถาม พระพุทธเจ้าว่า
พระพุทธเจ้าข้า มีคน ๒ คน ในเวลาปฏิบัติธรรม มีศีล
สมาธิ ปัญญาเท่าๆ กัน แต่อีกคนหนึ่งชอบทำทานบ่อยๆ
คนหนึ่งไม่ทำเลย เวลาตายไปแล้ว ๒ คนนี้จะแตกต่างกัน
อย่างไร พระพุทธเจ้าข้า?

พระพุทธองค์ตอบว่า ดูก่อนนางสุมนา คนที่ทำ
ทานนั้นตายไปแล้ว ถ้าไปเกิดในสวรรค์อุดมสมบูรณ์ดี
ทุกๆ อย่าง ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ก็อุดมสมบูรณ์ไม่อด
ไม่อยาก ถ้าออกบวชเป็นพระในพระพุทธศาสนา ก็
เพียบพร้อมไปด้วยปัจจัย ๔ คือจิวร บิณฑบาต เสนา
สนะ ยาแก้ไข้ มีแต่คนมางอนง้อให้ใช้เสียเข้าไป ส่วน
คนที่ไม่ทำทานนั้น จะไปเกิดที่ไหนก็ยากจนเข็ญใจ มี

แต่อาศัยเขาอยู่ แม้ออกบวชเป็นพระในพระพุทธศาสนา ก็ขาดๆ เขินๆ มีแต่ขอเขาใช้ไม่อุดมสมบุรณ์เลยดังนี้ เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า บุญกุศลนั้นยิ่งทำมากเท่าไรก็ยิ่งดีนัก เพราะเป็นประโยชน์ เป็นที่พึ่งแก่ตนทั้งโลกนี้และโลกหน้า ดังบาลีว่า

ปุกุณฺยานิ ปฺรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินิ

บุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า ดังนี้

๙. ปฏิบัติแล้ว อย่าพูดว่าไม่ได้อะไร

ทำดีได้อะไร? ไปได้ดี ทำชั่วได้อะไร? ได้ชั่ว ทำบุญ ได้อะไร? ได้บุญ ทำบาปได้อะไร? ได้บาป เขียนหนังสือได้อะไร? ได้หนังสือ ทำงานได้อะไร? ได้งาน ทำกรรมฐานได้อะไร? ได้กรรมฐาน ปฏิบัติได้อะไร? ได้ปฏิบัติ ปัญหาเหล่านี้เป็นการเด่นอยู่ในตัวแล้ว คนเราทำอะไรก็ได้อันนั้นแหละก่อน ส่วนจะได้เงิน ทอง รถ เรือานั้น เป็นเรื่องภายหลัง ถ้าใครพูดว่า “ปฏิบัติแล้ว ไม่ได้อะไร” เป็นการด่าตัวเอง คือ ส่อแสดงว่า ตัวเป็นคนขี้เกียจ ไม่ตั้งใจจริงไม่ปฏิบัติจริง มัวแต่นอนอืดอยู่ เพราะคนอื่นที่เขาตั้งใจจริง ปฏิบัติจริง มีศรัทธาจริง ย่อมได้อะไรมากที่สุด เช่น

ก. เมื่อก่อนคำว่า “ภาวนา” เขากำหนดอย่างไร เราก็ไม่เข้าใจ เวลาเดินจงกรม เวลานั่ง เวลานอน เวลารับประทานอาหาร เขาปฏิบัติกันอย่างไร เราก็ไม่เคยทราบเลย และทำไม่เป็นด้วย แต่ครั้นเรามาเข้าปฏิบัติแล้ว เราสามารถทำได้ เช่นเดินระยะที่ ๑ ว่า ขว้างหนอ ซ้าย ข้างหนอ เป็นต้น จนถึงระยะที่ ๖ เราก็สามารถเดินได้ ทำได้ จะคู้ เหยียด ก้ม เงย หรือ นั่ง นอน เราก็สามารถกำหนดได้ ทำได้ทุกอย่าง แม้จะสอนผู้อื่นให้ทำตามก็ได้ เช่นนี้เชื่อว่าเราได้มากอยู่

ข. เรามาปฏิบัติธรรมเราก็ได้ศีล สมาธิ ปัญญา ตามสมควรแก่วาสนาบารมีของตนๆ เช่น ขณะเดิน ขณะนั่งใจอยู่เท้าขวา เท้าซ้าย อยู่กับพอง ยุบ อยู่กับ รูปนาม ขณะนั้นกายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ บริสุทธิ์ดีนั้นแหละเป็นศีล ใจอยู่กับรูปนาม เช่น พอง ยุบ เป็นต้น ไม่เปลว นั้นแหละเป็นสมาธิ รูปรูปนามเห็นพระ ไตรลักษณ์ตลอดจนบรรลุมรรค ผล นิพพาน นั้นแหละเป็นปัญญา เราบำเพ็ญภาวนาชื่อว่า ได้ศีล สมาธิ ปัญญา ทุกๆ ก้าว

ค. อย่างน้อยที่สุด ก็เชื่อว่าเราได้มาปฏิบัติให้เป็นอุปนิสัยปัจจัยในชาติต่อๆ ไป แม้สัตว์ดิรัจฉาน เช่น ค้างคาว ๕๐๐ ตัว ฟังพระสวดอภิธรรมก็ดี แม่ไก่ฟังพระสอนวิปัสสนากรรมฐานก็ดี นกเค้าแมวถวายเป็นความเคารพต่อพระพุทธเจ้าก็ดี สุนัขถวายเป็นความรักภักดีต่อพระปัจเจกพระพุทธเจ้าก็ดี ยังเป็นอุปนิสัยปัจจัยให้ได้ไปสู่สุคติ และได้พบพระธรรมของพระพุทธเจ้าในชาติต่อๆ ไปก็มี

โบราณท่านกล่าวไว้ว่า “ถ้าผู้ใด ได้เจริญวิปัสสนากรรมฐาน ชั่วช่วงกระตักหู ชั่ววงเล็บลิ้น ชั่วไก่อ่ปรบปีก ท่านผู้นั้นก็จะไม่ไปสู่อบายภูมิ” ดังนี้ก็มี

๑๐. ผู้ปฏิบัติธรรม ไม่ควรเล่นการพนัน

การพนัน เป็นอบายมุข คือ เหตุแห่งความฉิบหายอย่างหนึ่ง ในบรรดาอบายมุขทั้ง ๖ ซึ่งสมเด็จพระผู้มีพระภาคตรัสไว้ในพระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๑ ปาฏิกวรรค ที่ทศนิกายว่า อบายมุขนั้นมี ๖ อย่างคือ

๑. ดื่มน้ำเมา
๒. เที่ยวกลางคืน
๓. เที่ยวดูการเล่น
๔. เล่นการพนัน
๕. คบคนชั่วเป็นมิตร
๖. เกียจคร้านทำการงาน

เมื่อผู้ปฏิบัติได้ทราบแล้วว่าการเล่นการพนันเป็นอบายมุขประเภทหนึ่ง นำมาแต่ความเสื่อมเสียแก่ตัวเองและหมู่คณะตลอดแก่พระศาสนา นำมาแต่ภัยเวรนำมาแต่ความประมาท เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติธรรมจึงไม่ควรเล่นการพนัน จนขั้นที่สุด แม้บุหรี หมาก ถ้างดได้ยิ่งเป็นการดี เชิญท่านทั้งหลายคิดดูให้ดีเถิด กีเล่สทั้งหลายจะขับไล่ออกไปให้หมด เพียงหย้า-ปาก-คอก คือ แคริมฝีปาก แคร่มือ เท่านั้น เราจะละไม่ได้ หรือ? ถ้าละกีเล่สหยาบๆ เพียงเท่านี้ยังไม่ได้ก็ดูกระไรอยู่ ช่างไม่เป็นตัวของตัวเสียเลย ช่างน่าสงสารและน่าสังเวชเสียจริงหนอ ข้อนี้ขอฝากนักปฏิบัติไว้ให้คิดสะกิดไว้ให้รู้เพื่อดูของตัวเอง มิได้บังคับใครทั้งสิ้น โบราณท่านสอนไว้ว่า

“อ่านตัวออก บอกตัวได้ ใช้ตัวเป็น”
 “อ่านตัวออก บอกตัวได้ ใช้ตัวฟัง”

๑๐. อย่าติเตียนผู้อื่น สำนักรอื่น

การติเตียน พวกอื่น สำนักรอื่น นั้น คือการทำลายเกียรติของตัวเอง คือการตำตัวเอง คือการดูถูกดูหมิ่นตัวเอง ผู้ปฏิบัติต้องสำรวจตัวเอง ท่านนั้นไม่ควรไปใส่ใจ สนใจในเรื่องของผู้อื่น เพราะว่าทุกๆ สำนักรก็ล้วนแต่สอนคนให้ทำความดีด้วยกันทั้งนั้นสุดแท้แต่ความฉลาด ความสามารถคือ กุศโลบายของผู้สอน ต่างก็มีได้สอนคนให้เป็นโจรผู้ร้าย มุ่งแต่จะสอนคนให้ดำรงมั่นอยู่แต่ในศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม เมื่อเป็นเช่นนี้ เราควรส่งเสริมกัน ไม่ควรดูถูกดูหมิ่นกัน ไม่ควรตำหนิติเตียนกัน พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่า

น ปเรส วิโลมานิ

อย่าไปใส่ใจถึงคำเสียงชน คำด่า คำติเตียนของผู้อื่น

น ปเรส กตากตัม

อย่าไปดูกิจของผู้อื่นที่ทำแล้ว และยังไม่ได้ทำ

๑๑. อดทน อดทน อดทน อดทน อดทน

จงตรวจดูกิจที่ตนทำแล้ว และยังไม่ได้ทำนั้น เช่น ทาน ศีล ภาวนา ของเรามีหรือยัง ถ้ายังไม่มีก็อย่าประมาทและอย่าอนใจ จงรีบถ่อรีบพายเข้าประเดี๋ยว ตะวันจะสาย คือ กายของท่านจะแก่ ตลาดจะวาย คือ ท่านจะตายก่อนสายบัวจะเนา คือร่างกายจะเนาเปื่อยไปเปล่าๆ โดยยังมีได้บรรลุ มรรค ผล นิพพาน

๑๒. ให้รักษาชื่อเสียง

คนเราจะอยู่ในโลกคนเดียวไม่ได้ และจะมีคนเดียวก็ไม่ได้ ต่างต้องพึ่งกัน อาศัยกันและกัน เพราะฉะนั้น ผู้ปฏิบัติธรรมทุกๆ คน ต้องรักษาชื่อเสียงของตัวเองของครูบาอาจารย์ ของหมู่ ของคณะ และของพระศาสนาให้ดี อย่ามั่งง่าย อย่าใจเร็วด่วนได้ อย่าหุนหันพลันแล่น เพราะผู้ปฏิบัติธรรมนั้นชาวโลกยกนิ้วให้แล้วว่าเป็นคนดีแม้จะเป็นเด็กตั้งแต่อายุ ๗ ขวบเป็นต้นไปก็ตามเถิด ถ้าได้ปฏิบัติธรรมแล้ว ชาวโลกถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้หลักผู้ใหญ่เพราะได้ปฏิบัติธรรมได้ประพฤติธรรม ได้อบรมตนให้มีศีลธรรมดีแล้ว แม้หัวหงอกแล้วก็ตาม

ถ้าไม่มีสัจย์ไม่มีธรรมแล้วเขาเรียกว่า “**เป็นเด็ก**” เพราะ แก่เปล่า

๑๓. ให้พากันปฏิบัติต่อๆ ไป อย่าประมาท

การปฏิบัติที่เราได้ผ่านมานั้น เป็นเพียงบันไดขั้นต้นเท่านั้น ทางที่จะเดินต่อไปยังมีอยู่อีกไกลมากต้องพยายามทำทุกๆ วันอย่าให้ขาด อย่างน้อยที่สุดวันละ ๓๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมง ถ้าได้มากกว่านั้นยิ่งเป็นการดี เพราะ ภาพชาติยังมีอยู่ กิเลสตัณหายังมีอยู่ สมเด็จพระพุทธเจ้าเตือนไว้ว่า

“**ภิกขุ วิสสาสมาปาที อปฺปตฺโต อาสวกุขยํ**” “ผู้ที่เห็นภัยในสงสาร ถ้าตนยังไม่ถึง มรรค ผล นิพพาน อย่าเพิ่งนอนใจ”

๑๔. นักปฏิบัติธรรมเสื่อม

นักปฏิบัติธรรม ย่อมเสื่อมจากคุณธรรมเบื้องสูง เพราะเหตุ ๕ ประการคือ

๑. มีกิจการงาน แล้วเลิกปฏิบัติ
๒. กังวลอยู่กับการงานเล็กๆ น้อยๆ แล้วเลิกปฏิบัติ

๓. คลุกคลีอยู่กับหมู่जनเกินไป แล้วเลิกปฏิบัติ
๔. เทียวดูหนัง ลิเก ละคร แล้วเลิกปฏิบัติ
๕. สนทนากันแต่ถ้อยคำที่ไม่เป็นประโยชน์ เล่าแต่เรื่องคนอื่น สนใจแต่เรื่องคนอื่น ไม่อ่านตัวเอง ไม่แก้ตัวเอง เว้นถ้อยคำอันเป็นประโยชน์ ๑๐ ประการคือ

๑. **อัปปัจจกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้มีความปรารถนาน้อย
๒. **สันตมฺภูจฺจิกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้รู้จักพอ
๓. **ปวิเวกกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้สังตกายสังต์ใจ
๔. **อสังสัคคกถา** ถ้อยคำที่ชักนำไม่ให้ระคนด้วยหมู่
๕. **วิริยารัมภกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้ปรารถนาคความเพียร
๖. **สีลกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้ตั้งอยู่ในศีล
๗. **สมาธิกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้ทำใจสงบ
๘. **ปัญญากถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้เกิดปัญญา
๙. **วิมุตตติกถา** ถ้อยคำที่ชักนำให้ทำใจให้หลุดพ้นจากกิเลส

๑๐. วิมุตติญาณทัสสนกถา ถ้อยคำที่ชักนำ
ให้เกิดความรู้ความเห็นในสิ่งที่ใจ
หลุดพ้นจากกิเลส

๑๕. นักปฏิบัติธรรมควรดำเนินรอยตาม ตัวอย่างนี้

มหานามได้ทูลถามสมเด็จพระผู้มีพระภาค ดังปรากฏ
อยู่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ หน้า ๑๖๓ ใจความว่า

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ผู้ปฏิบัติธรรมแล้ว จะพึง
เป็นอยู่โดยมากอย่างไร? สมเด็จพระจอมไตรตรัสตอบ
ว่าต้องประกอบด้วยองค์ ๖ ดังใจความต่อไปนี้คือ :-

๑. ระลึกถึงคุณพระพุทธเจ้าเนื่องๆ ว่า **“อิตปิ โส
ภควา ฯลฯ”**

๒. ระลึกถึงคุณพระธรรมเนื่องๆ ว่า **“สุวากุขาโต
ภควตา ธมโม ฯลฯ”**

๓. ระลึกถึงคุณพระสงฆ์เนื่องๆ ว่า **“สุปฏิปนุโน
ภควโต ฯลฯ”**

๔. ระลึกถึงศีลของตนเนื่องๆ ว่า **“อชณฺทานิ
อจฺจิทฺทานิ อสพฺลानิ อกมฺมาसानิ ภูชฺชิสฺสุสานิ วิญญ
ปสฺสุฐานิ อปฺรามภฺฐานิ สมาริ สํวตฺตนิกาณิ”**

ศีลของเราไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย เป็น
ไท่ นักปราชญ์สรรเสริญ อันกิเลสตัณหาไม่ถูกต้อง เป็น
ไปพร้อมเพื่อสมาธิ

๕. ระลึกถึงทานที่ตนได้บริจาคแล้วเนื่องๆ ว่า **“ลา
ภา วต เม สฺลฺลทฺธํ วต เม”** เป็นต้น ใจความว่า

การที่เรามีใจปราศจากความตระหนี่ ยินดีในการ
จำแนกแจกทานนี้ เป็นลาภของเราหนอ เราได้ดีแล้วหนอ

๖. ระลึกถึงเทวดา และคุณธรรม ที่ทำให้เป็น
เทวดาว่า เทวดาทั้งหลาย คือ สมมติเทวดา เทวดาโดย
สมมติ คือ กษัตริย์ก็ดี วิสุทฺธิเทวดา เทวดาผู้บริสุทธิ์
ได้แก่พระอรหันต์ก็ดี อุปปตฺติเทวดา เทวดาโดยกำเนิด
ได้แก่เทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามา
ชั้นดุสิต เป็นต้นก็ดี เทวดาเหล่านั้นมีอยู่แน่นอน ท่าน
ได้เป็นเทวดาก็เพราะบำเพ็ญคุณงามความดี คือ ทาน
กุศล ศีลกุศล และภาวนากุศล ถ้าเราบำเพ็ญกุศล

เหล่านั้ ก็จะได้เป็นอย่างท่าน เพราะฉะนั้นเราจะไม่
ประมาท เราจะบำเพ็ญต่อๆ ไป จนสุดความสามารถ
ของตน

นอกจากนี้ ให้พากันปฏิบัติตาม *เสขปฏิบัติทาสูตร*
คือ

๑. *มันอยู่ในศีล ๕-๘-๑๐-๒๒๗* ตามสมควรแก่
เพศ
๒. *สำรวมอินทรีย์* คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายใจ ให้
อยู่ในกรอบแห่งศีล สมาธิ ปัญญา
๓. *รู้จักประมาณในการบริโภค*
๔. *ประกอบด้วยธรรมของสัตบุรุษ* คือคนดี ๗
ประการได้แก่
 ๑. *มีศรัทธา*
 ๒. *มีหิริ* คือความละอายต่อบาป
 ๓. *มีโอตตัมปะ* คือความสะดุ้งกลัวต่อบาป
 ๔. *เป็นพหูสูต* คือให้หมั่นสดับตรับฟัง
พระธรรมเทศนาบ่อยๆ

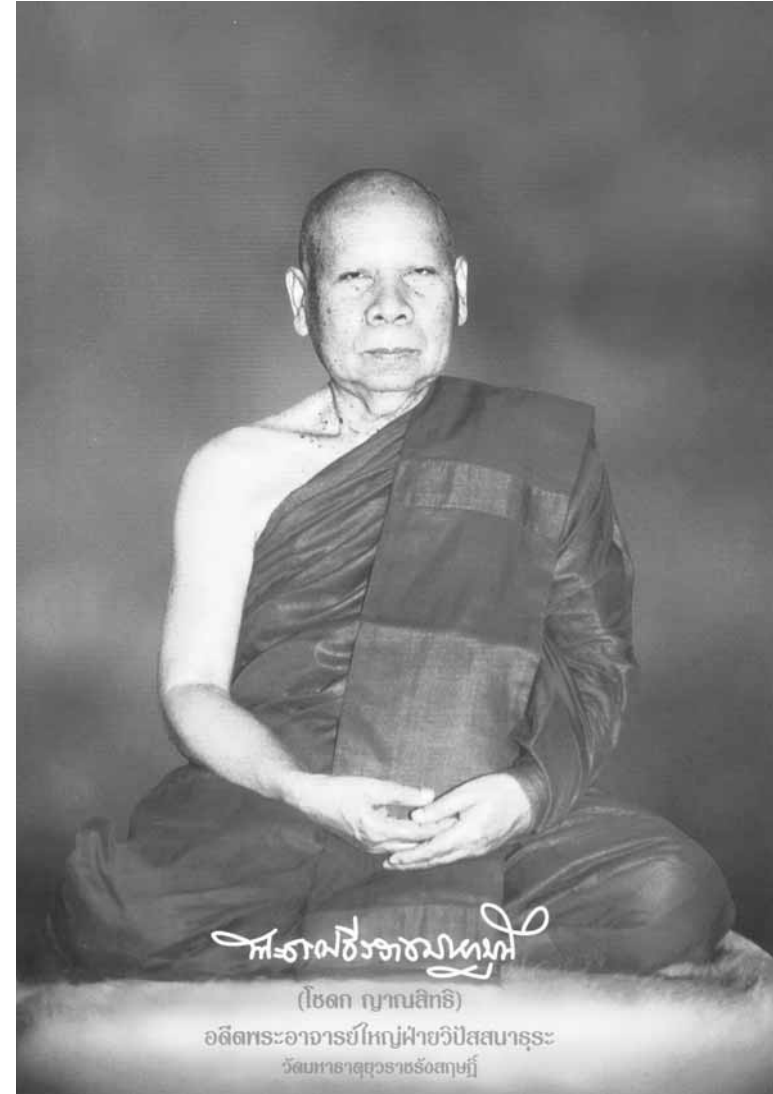
๕. *มีวิริยะ* คือความเพียรในที่ ๔ สถานที่
ได้แก่ เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นใน
สันดานเพียรละบาปที่เกิดแล้วให้เสื่อมไป
เพียรบำเพ็ญกุศลให้มีขึ้นในตน เพียร
รักษากุศลที่เกิดแล้วมิให้เสื่อมไป
๖. *มีสติ* ระลึกได้ก่อนทำ ก่อนพูด ก่อนคิด
และหมั่นเจริญสติปัญญา คือ กายานุ
ปัตสนา เวทนานุปัตสนา จิตตานุปัตสนา
และธรรมานุปัตสนา อยู่เนืองนิตย์
๗. *มีปัญญา* คือมีสุตมยปัญญา จินตามย
ปัญญาและภาวนามยปัญญา
๘. *หมั่นเจริญสมณะและวิปัสสนาเป็นประจำ*
คือ มิให้ขาด มีดีที่ไม่หมั่นลับ สนิม
ยอมเข้าจับได้ง่ายฉันใดใจก็ฉันนั้น ถ้า
ไม่หมั่นลับไม่หมั่นฝึกฝนอบรม ไม่
หมั่นปฏิบัติ สนิม คือ กิเลสยอมเข้า
จับได้เช่นกัน

ได้เขียนเตีฆนสติ ผู้ปฏิบัติธรรมมายี่ดียว พอ
สมควรแล้ว ขอขุติไว้เพียงเท่านี้

วฑูฒี วิรุฬฺหิ เวปุลลํ ปบไปนตฺ พุทฺธสาสเน

ขอท่านทั้งหลาย จงถึงแต่ความเจริญ อกงาม
ไพบุลย์ ในพระพุทฺธศาสนาตลอดกาลเป็นนิตยํ สติตยํ
มันในสัจจธรรม นำตนให้พ้นทุกข์ ประสบสุขอันไพบุลย์
กล่าวคือ มรรค ผล นิพพาน ด้วยกันทุกท่านเทอญ.

การเจริญสติปัฏฐาน ๔

พระเทพสิทธิมนี (โชดก ป.๔)

การเจริญสติปัฏฐาน ๔ ก็คือการเจริญวิปัสสนากรรมฐานนั่นเอง อารมณ์ของวิปัสสนากรรมฐาน ได้แก่ วิปัสสนาภูมิทั้ง ๖ คือ :-

๑. ขั้นธัมม	๕
๒. อายตนะ	๑๒
๓. ธาตุ	๑๘
๔. อินทริย์	๒๒
๕. อริยสัจจ์	๔
๖. ปฏิจจสมุปบาท	๑๒

ย่อให้สั้น ได้แก่รูป กับ นาม รูปกับนามนี้เกิดที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และกิเลสก็เกิดที่ตรงนี้ เช่น เวลาตาเห็นรูป รูปนามเกิดแล้ว สีเป็นรูป เห็นเป็นนาม ถ้าเห็นรูปดีชอบใจ เป็นโลภะ เห็นรูปไม่ดี ไม่ชอบใจ เป็น

โทสะ เห็นแล้วเฉยๆ ไม่มีสติกำหนดรู้ เป็นโมหะ

ทางหูก็เหมือนกัน เช่น เสียง เป็น รูป หู (หมายถึงเอาโสตปประสาท) เป็นรูป ได้ยินเป็นนาม ได้ยินเสียง เพราะชอบใจเป็นโลภะ ได้ยินเสียงไม่เพราะ ไม่ชอบใจ เป็นโทสะ ได้ยินเสียงแล้วใจเฉยๆ และไม่มีสติกำหนดรู้เป็นโมหะ

ทางจมูก ลิ่น กาย ใจ ก็เป็นรูปนาม และเป็นเหตุให้โลภะ โทสะ โมหะ เกิดขึ้นในทำนองเดียวกันนี้

ตามธรรมชาติของชาวโลกทุกๆ ไปแล้ว เวลาจะดับไฟต้องเอาน้ำไปสาดหรือเทลงตรงไฟใหม่นั้น จึงดับได้ เช่น ไฟกำลังไหม้บ้าน ต้องเอาน้ำไปเทรดที่บ้านนั้น ไฟจึงจะดับได้ฉันใด ผู้ที่จะดับกิเลส ก็ฉันนั้น กิเลสเกิดทางตา หู จมูก ลิ่น กาย ใจ ก็ให้ดับกิเลสตรงที่ ตา หู เป็นต้น นั้นเช่นกัน

วิธีที่จะดับได้นั้น ต้องพร้อมด้วยองค์ ๓ คือ

๑. *อาตาปี* มีความเพียรเผากิเลสให้ร้อนทั่ว ได้แก่หมั่นขยันทำกรรมฐานมิให้ขาด
๒. *สติมา* มีสติกำหนดรูปรูปนามอยู่เสมอ
๓. *สัมปชาโน* มีสัมปชัญญะ คือ รู้รูปรูปนามอยู่ทุกๆ ขณะ เมื่อปฏิบัติถูกต้องตามองค์เช่นนี้ ติดต่อกันไปภายใน ๗ วัน ๑๕ วัน ๑ เดือน หรือ ๒ เดือน เป็นต้น จึงจะสามารถละกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลงได้

ภาคปฏิบัติตามสติปัฏฐาน ๔ นั้น ทำดังนี้คือ

๑. ให้เดินจงกรม ใช้สติจับอยู่ที่เท้า เวลายกเท้า ขวขึ้นให้ภาวนาในใจว่า “ขวาย่างหนอ” ให้สติความรู้สึก ตั้งแต่เริ่มยก กลางยก สุดยก มิให้เผลอ ประมาณสัก ๓ นาทีหรือ ๑ ชั่วโมง
๒. เดินแล้วให้นั่งลง นั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งตัวให้ตรงพอสมควร หลับตาให้เอาสติจับอยู่ที่ท้องเวลาท้องพองขึ้น ให้ภาวนาตามว่า “พองหนอ” เวลาท้องยุบให้ภาวนาว่า “ยุบหนอ”

๓. ในขณะที่นั่งอยู่นั้น ถ้ามีเวทนาเกิดขึ้นเช่น เจ็บ ปวด เมื่อย คั้น ก็ให้ใช้สติกำหนดอาการนั้นๆ คือ ให้ ทิ้งพอง ยุบ ก่อน แล้วกำหนดอาการเจ็บว่า เจ็บหนอๆ จนกว่าจะหายไป ถ้าอาการปวดเกิดขึ้น ก็ให้กำหนดว่า ปวดหนอๆ ถ้าอาการเมื่อยเกิดขึ้น ก็ให้กำหนดว่า เมื่อย หนอๆ ถ้าอาการคั้นเกิดขึ้น ก็ให้กำหนดว่า คั้นหนอๆ จนกว่าจะหายไป เมื่อเวทนาหายไปแล้ว ให้กลับมา กำหนดพองหนอ ยุบหนอ ต่อไป นั่งให้ได้ประมาณสัก ๓๐ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง แรกทำจะนั่งเพียงวันละ ๕ นาที ก่อนแล้วค่อยเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐-๑๕-๒๐-๓๐ นาที ก็ได้

๔. เวลาใจคิดไปถึงเรื่องต่างๆ เช่น นึกถึงบ้าน นึกถึงการทำงาน ลุกหลานเป็นต้น ให้ใช้สติปักลงไปที่ หัวใจพร้อมกับภาวนาว่า “คิดหนอๆ” จนกว่าจะหยุดคิด

เวลาโกรธ ก็ให้กำหนดว่า โกรธหนอๆ จนกว่าจะ หายไป เวลาดีใจ ก็ให้กำหนดว่า ดีใจหนอๆ เวลา เสียใจก็ให้กำหนดว่า เสียใจหนอๆ เช่นกัน

๕. เวลานอน ให้เอาสติจับอยู่ที่ท้อง ภาวนาว่า พองหนอ ยุบหนอ จนหลับไปด้วยกัน ให้คอยสังเกต ดูให้ดีว่าจะหลับไปตอนพอง หรือจะหลับไปตอนยุบ ถ้า ใครจับได้นับว่าดีมาก

แสดงเหตุแห่งการปฏิบัติเป็นข้อๆ ดังนี้ คือ

๑. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า ได้เจริญสติปัฏฐานทั้ง ๔ ตามพระบาลีในพระไตรปิฎก

๒. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า เป็นผู้ได้ปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน

๓. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า เป็นผู้ไม่ประมาท เพราะไม่อยู่อย่างปราศจากสติ

๔. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า เป็นผู้ปฏิบัติตรงและ ถูกต้องครบทั้ง ๓ ปีฎก ดังหลักฐานเป็นเครื่องสาธกมี อยู่ว่า

**สกลปิ หิ เตปิภูกั พุทฺธวณฺโณ อหริตฺวา
กถิยมาณํ อปฺปมาทํเอว โอตฺรติ.**

จริงอยู่ พระพุทธพจน์จบทั้งพระไตรปิฎกแม่ทั้ง
สิ้นที่พระนักเทศน์ พระธรรมกถึก นำมาชี้แจงแสดงไข
อยู่ นั้น ย่อมรวมลงสู่ที่แห่งเดียว คือ ความไม่ประมาท
เท่านั้น

๕. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า ได้บำเพ็ญอัญจังกิ
มรรคทั้ง ๘ อันเป็นมัชฌิมาปฏิปทา คือ ทางสายกลาง

๖. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า ได้บำเพ็ญไตรสิกขา
ครบบริบูรณ์ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ขณะเดินจงกรม
หรือนั่งกำหนดอยู่ นั้น กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโน
กรรม ๓ บริสุทธิ จัดเป็นศีล ใจไม่เผลอจากรูปนาม จัด
เป็นสมาธิเห็นรูปนาม เห็นพระไตรลักษณ์จัดเป็นปัญญา

๗. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า ได้บูชาพระพุทธเจ้า
ด้วยปฏิบัติบูชา ดังที่ได้ตรัสแก่พระอานนท์เถระ ใน
คราวจะปรินิพพาน ซึ่งปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก เล่ม
ที่ ๑๐ มหาปรินิพพานสูตรว่า

โย โย อานนฺท ภิกฺขุ วา ภิกฺขุณฺณี วา อุปาสาโก วา
อาสิกา วา ธมฺมานุสุมฺมปฏิปนฺโน วิหฺรติ เป็นต้น
แปลเป็นใจความว่า

“ดูกรอานนท์ บุคคลใด เป็นภิกษุก็ตาม เป็น
ภิกษุณีก็ตาม เป็นอุบาสกก็ตาม เป็นอุบาสิกาก็ตาม ถ้า
ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ฆวโลกุตรธรรมทั้ง ๙ ปฏิบัติ
ชอบยิ่งปฏิบัติตามธรรม คือ เจริญสติปัฏฐาน ๔ ได้แก่
เจริญวิปัสสนากรรมฐานนั่นเอง จนได้บรรลุมรรค ผล
นิพพานแล้ว บุคคลนั้นชื่อว่า ได้สักการะ ได้เคารพ ได้
นับถือ และได้บูชาเรา ด้วยการบูชาอย่างสูงสุด” ดังนี้

๘. ผู้ปฏิบัติอย่างนี้ ชื่อว่า ได้เป็นผู้มีความจงรัก
ภักดีต่อพระองค์มาก ดังที่ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายใน
เมืองไพสาลีว่า **ภิกฺขเว มยิ สลฺลิเนโห ติสฺสสทฺธิสฺสว** เป็นต้น
ใจความว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดมีความรักใคร่ในเรา ผู้
นั้นจงเจริญวิปัสสนากรรมฐาน เช่นกับพระตีสสะนี้เถิด
ถึงแม้พุทธบริษัทจะทำการบูชาด้วยของหอมและดอกไม้
ธูป เทียนเป็นต้น ก็ยังไม่ชื่อว่า ได้บูชาเราอย่างแท้จริง

เฉพาะผู้ที่เจริญวิปัสสนากรรมฐานสมควรแก่มรรค ผล นิพพาน เท่านั้น จึงจะชื่อว่าได้บูชาเราอย่างแท้จริง ดังนี้ แสดงผลแห่งการปฏิบัติเป็นข้อๆ ดังนี้ คือ

๑. ถ้าปฏิบัติถูกต้องตามที่บรรยายมานั้น จะทัน ปัจจุบันธรรม คือ สติทันรูปนาม มีการผ่อนคลาย ขณะใดมีสติอยู่ ขณะนั้นโลก โกรธ หลง เกิดขึ้นไม่ได้ โลก โกรธ หลง เปรียบเหมือนความมืด สติเปรียบเหมือนไฟฟ้าเมื่อเราดับไฟ ความมืดก็มา เมื่อเราเปิดไฟ ความมืดก็หายไป ฉะนั้น

๒. เมื่อกำหนดทันปัจจุบันดีแล้ว จะรู้ลักษณะ ของรูปนามได้ดีมากกว่า อะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม

๓. เมื่อรู้รูปกับนามแล้ว จึงจะรู้พระไตรลักษณ์คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ได้ เพราะพระไตรลักษณ์ปก อยู่กับรูป นาม อุปมาเหมือนตัวเสือ กับลายเสือ

รูปนาม เปรียบเหมือนตัวเสือ
พระไตรลักษณ์ เปรียบเหมือนลายเสือ

ตัวเสือ จะไปหากินวัวอยู่กลางทุ่ง ส่วนลายเสือ ไปอยู่ในป่าเช่นนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ ฉะนั้น ข้อนี้ก็ฉนั้น นั้น เมื่อเห็นตัวเสือก็น่าจะเห็นลายเสือ เมื่อเห็นรูปนาม ก็ย่อมเห็นไตรลักษณ์ อันนี้เป็นหลักของสภาวะธรรม เกิดเฉพาะแก่ผู้ปฏิบัติเท่านั้น จะเกิดแก่ผู้ไม่ปฏิบัติไม่ได้ เป็นอันตราย ดุจอาหารจะกินแทนกัน จะอิมแทนกัน ไม่ได้ใครกินใครอิม ใครกิน ใครอ้วน โบราณท่านว่า กินเองจึงอ้วนเอง

๔. เมื่อรู้พระไตรลักษณ์แล้ว จึงจะได้บรรลุมรรค ผล นิพพานที่แสดงมานี้ แสดงผลโดยย่อ ถ้าจะแสดงผลโดยส่วนกลาง ผู้ปฏิบัติจะได้รู้แจ้งแทงตลอดวิสุทธิ ทั้ง ๗ คือ

- ๔.๑ สีลวิสุทธิ มีศีลอันบริสุทธิ์หมดจดดี
- ๔.๒ จิตตวิสุทธิ มีจิตอันบริสุทธิ์หมดจดดี
- ๔.๓ ทิณฺฐวิสุทธิ มีความรู้ความเห็นอันบริสุทธิ์ดี คือ เห็นรูปนาม ได้แก่ ญาณ ที่ ๑

๔.๔ กังขาวิตรณวิสุทธิตี มีความรู้ความเห็น
อันข้ามพ้นจากความสงสัยเสียได้ คือ
หายความข้องใจสงสัยในรูปนาม และ
หายความข้องใจสงสัยในปัจจุบันของ
รูปนามได้แก่ ญาณที่ ๒

๔.๕ มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิตี มีความ
รู้ความเห็นอันบริสุทธิ์ คือ รู้ทางถูก
และทางผิด ละทางผิดแล้วยึดทางถูก
ต่อไป ได้แก่เห็นความเกิดดับของรูป
นาม ถึงอุทยัพพญาณอย่างอ่อน

๔.๖ ปฏิปทาญาณทัสสนวิสุทธิตี มีความรู้
ความเห็นอันบริสุทธิ์ดำเนินไปโดย
ลำดับๆ คือเห็นความเกิดดับของรูป
นามเห็นเฉพาะความดับไปของรูปนาม
เห็นรูปนามเป็นของน่ากลัว เห็นทุกข์
โทษของรูปนาม เกิดความเบื่อหน่าย
ในรูปนาม อยากออก อยากหนี อยาก
หลุดพ้นจากรูปนามมีใจเข้มแข็งตั้งใจ
จริงปฏิบัติจริง มีใจเฉยๆ คือ มีอุเบกขา

เตรียมตัวเข้าสู่มรรค ผล นิพพาน เมื่อ
สรูปความแล้ว ได้แก่ ญาณที่ ๔ อย่าง
แก่ จนถึงญาณที่ ๑๒

๔.๗ ญาณทัสสนวิสุทธิตี มีความรู้ความเห็น
อันบริสุทธิ์ คือ ถึงพระนิพพานแล้ว
ตัวกิเลสเป็นสมุจเฉทประหามันเรียกว่า
ญาณที่ ๑๔ คือ มัคคญาณ มีพระ
นิพพานเป็นอารมณ์

ถ้าจะแสดงผลแห่งการปฏิบัติ โดยพิสดารแล้ว
ผู้ปฏิบัติตามทางสายนี้ จะได้ผลเป็นขั้นๆ ถึง ๑๖ ประการ
คือ

๑. นามรูปปริเฉทญาณ รู้รูปนาม ได้แก่ถึงวิสุทธิตี
ข้อที่ ๓

๒. ปัจจัยปริคคหญาณ รู้เหตุปัจจัยของรูปนาม
ได้แก่ถึงวิสุทธิตี ข้อที่ ๔

๓. สัมมสนาญาณ พิจารณารูปนามเป็น อนิจจัง
ทุกขัง อนัตตา ได้แก่เข้าเขตวิสุทธิตีที่ ๕ อ่อนๆ

๔. อุทกัพพญาณ เห็นรูปนามเกิดดับ ได้แก่วิสู่ทิวติที่ ๕ อย่างแก

๕. กังคญาณ เห็นเฉพาะความดับไปของรูปนาม

๖. ภยญาณ เห็นรูปนามเป็นของน่ากลัว

๗. อาทีนวญาณ เห็นทุกข์ เห็นโทษของรูปนาม

๘. นิพพิทาญาณ เกิดความเบื่อหน่ายในรูปนาม

๙. มุญจิตุกัมมตาญาณ อยากออก อยากหนี อยากหลุด อยากพ้น จากรูปนาม

๑๐. ปฏิสังขชาญาณ มีกำลังใจเข้มแข็งตั้งใจจริง ปฏิบัติจริง ไม่ยอมถอยหลัง

๑๑. สังขารูปกชาญาณ มีใจเฉยๆ อยู่กับรูปนาม ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ ไม่กลัว ไม่เบื่อ ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย

๑๒. อนุโลมญาณ อนุโลม คือ ทวนญาณที่ ๔-๕-๖-๗-๘-๙-๑๐-๑๑ มาอีก และอนุโลมตามโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ คือ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ มรรค ๘ ญาณข้อที่ ๔ ถึงที่ ๑๒ ได้แก่วิสู่ทิวติข้อที่ ๖ ถ้าเทศน์ วิสู่ทิวติข้อที่ ๖ ก็คือเทศน์ญาณที่ ๔ ถึงญาณที่ ๑๒ นั้นเอง

๑๓. โคตรภูญาณ หน่วงนิพพานเป็นอารมณ์ ตัดขาดจากโคตรของปุถุชน เข้าสู่เขตโคตรของพระอริยเจ้าถึงพระนิพพานแล้ว แต่ยังไม่เต็มทีดูคนถือสาส์นไปถวายพระเจ้าแผ่นดินได้เห็นพระเจ้าแผ่นดินอยู่บนหลังช้างแล้วแต่ยังมีได้ถวายสาส์น หรืออีกอุปมาหนึ่งดูบุคคลผู้เป็นแม่ครัวทำกับข้าว เอาช้อนตักน้ำแกงมาชิมดู ย่อมจะรู้รสบ้างแล้วว่าเค็มหรือไม่เค็ม แต่ยังไม่ได้ลงมือรับประทานแกงเต็มที ฉะนั้น อยู่ในระหว่างกึ่งกลางวิสู่ทิวติที่ ๖ กับที่ ๗

๑๔. มัคคญาณ ตัดกิเลสได้เด็ดขาด คือ ละสักกายทิฏฐิ ความเห็นว่าเป็นตัวตนเรา เขา และวิจิกิจฉา

คือความสงสัยลังเลใจในข้อวัตรปฏิบัติในพระรัตนตรัย ในบาป บุญ นรก สวรรค์ มรรค ผล นิพพาน อย่างเด็ดขาด ละสัสฬพตปรามาส คือการปฏิบัติผิดจากพระพุทธานุศาสน์เช่นบูชาไฟ ยืนขาเดียวเหนียวกินลมหรือแก้ผ้า กินหญ้าจุกโคเป็นต้น ญาณนี้ถึงพระนิพพานแล้ว คือมีพระนิพพานเป็นอารมณ์ ญาณนี้เป็นโลกุตตระ

ผู้ปฏิบัติถึงขั้นนี้ จึงจะพิสูจน์ได้ว่า นรก เปรต-อสุรกาย บุญ บาป สวรรค์ มรรค ผล นิพพาน เป็นของมีจริงแท้แน่นอน ถ้าปฏิบัติยังไม่ถึงนี้ ยังจะมีความสงสัยอยู่ตลอดไป

๑๕. ผลญาณ มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ เป็นผลสืบมาจากมรรคที่ได้ประหารกิเลสเด็ดขาดลงไปแล้ว ญาณนี้เป็นโลกุตตระ

๑๖. ปัจจเวกขณญาณ ย้อนกลับไปพิจารณากิเลสที่ละแล้ว ที่เหลืออยู่ ซึ่งจะต้องปฏิบัติเพื่อละอีกต่อไป ญาณนี้เป็นโลกียะ ใช้มหากุศลเป็นเครื่องพิจารณา

ดังที่แสดงมานี้ เป็นผลแห่งการปฏิบัติตามสติปัฏฐาน ๔ โดยพิสดาร

ผู้ปฏิบัติผ่านญาณ ๑๖ ครั้งที่ ๑ เรียกว่า เป็น พระโสดาบัน

ผ่านญาณ ๑๖ ครั้งที่ ๒ เรียกว่า เป็น พระสกิทาคามี

ผ่านญาณ ๑๖ ครั้งที่ ๓ เรียกว่า เป็นพระอนาคามี

ผ่านญาณ ๑๖ ครั้งที่ ๔ เรียกว่า เป็นพระอรหันต์

เมื่อปฏิบัติผ่านญาณ ๑๖ ถึง ๔ ครั้งเช่นนี้แล้ว จึงจะเป็นผู้อยู่จบพรหมจรรย์ เป็นอันว่าไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิด ในห้วงมหรรณพภพสงสารอีกต่อไปแล้ว

สรุปความว่า วันนี้ได้เทศน์เรื่องทาง ๕ สาย คือ - สายที่ ๑ ทางไปอบายภูมิ ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน

ความโลภ พาไปเป็นเปรต อสุรกาย

ความโกรธ พาไปนรก
ความหลง พาไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน

สายที่ ๒ ทางไปมนุษย ได้แก่มนุษยธรรม คือ ศีล
๕ เป็นต้น

สายที่ ๓ ทางไปสวรรค์ ได้แก่มหากุศลมีให้ทาน
ฟังธรรม เป็นต้น

สายที่ ๔ ทางไปพรหมโลก ได้แก่อารมณ์ ๔๐ มี
กสิณ ๑๐ เป็นต้น

สายที่ ๕ ทางไปนิพพาน ได้แก่อสติปัฏฐาน ๔ มี
กายานุปัสสนา เป็นต้น เรียกย่อๆ ก็คือ การเจริญ
วิปัสสนากรรมฐานนั่นเอง ซึ่งเป็นธุระอันสำคัญยิ่งใน
พระพุทธศาสนา จุดหมายปลายทางแห่งพระพุทธ
ศาสนาอยู่ที่ตรงนี้ พระพุทธเจ้าและเหล่าพระสาวกใน
อดีตกาลก็ดี ในปัจจุบันกาลก็ดี ในอนาคตกาลก็ดี
ย่อมเดินตามทางสายนี้สายเดียวเท่านั้น ดังบาลีที่ได้
ตั้งไว้เป็นหัวข้อ เบื้องต้นนั้นว่า

**เยเนว ยนฺตึ นิพฺพานํ พุทฺธา เตสญฺจ สํวกา
เอกายเนน มคฺเคน สติปฏฺฐานสญฺญินา**

พระพุทธเจ้า และเหล่าพระสาวกได้ดำเนินไป
แล้วสู่พระนิพพานด้วยหนทางเส้นใด ทางเส้นนั้นเป็น
ทางสายเอกอันนักปราชญ์รู้ทั่วถึงกันแล้วว่า สติปัฏฐาน
ทั้ง ๔ ดังนี้

เพราะฉะนั้น ขอให้สาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย จง
พากันรีบลงมือปฏิบัติเสียแต่บัดนี้เถิด จะไม่เสียทีที่ได้
เกิดมาพบพระพุทธศาสนา อันสรีระร่างและทรัพย์สิน
สมบัติของเรานี้ไม่มีสาระอะไรเลย ในเมื่อแตกตาย
สลายชีวิตลงไปแล้ว แม้ลูกๆ หลานๆ จะเอาใส่ในปาก
ให้คาบไป ก็ไปได้แค่ป่าช้าเท่านั้น เราท่านทั้งหลายควร
จะรีบถือเอาสาระแก่นสารจากสกนตฺกายอันนี้เสียโดย
เร็วพลัน อย่าประมาทอยู่ อย่ามัวผัดวันประกันพรุ่งอยู่
จนท่านนั้นเป็นที่พึงของตน คนอื่นใครเล่าจะมาเป็นที่
พึงแก่เราได้ จงพากันรีบถ่อรีบพายเถิด ประเดี๋ยวตะวัน
จะสาย ตลาดจะวาย สายบัวของเราจะเน่า

อุปมาแทน สมุปาเทถ

ท่านทั้งหลาย จงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม
คือ จงพากันเจริญวิปัสสนากรรมฐาน เสียแต่บัดนี้เถิด
เอวံ ก็มีด้วยประการฉะนี้

ประวัติและผลงาน

พระธรรมธีรราชมหามุนี
(โชดก ญาณสิทธิเถร ป.ธ.๙)

พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ แห่งประเทศไทย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร

- ๑๖ เม.ย.๒๔๖๑ เกิดที่บ้านหนองหลุม ต.บ้านห่ม อ.เมือง จ.ขอนแก่น
- ๑๙ พ.ค.๒๔๗๗ บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดโพธิ์กลาง จ.ขอนแก่น
- พ.ศ.๒๔๗๘ ย้ายมาอยู่ที่วัดเทพธิดาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.๒๔๘๒ ย้ายมาอยู่ที่วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร
- ๓๐ ก.ค.๒๔๙๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะ ๕ วัดมหาธาตุฯ
- พ.ศ.๒๔๙๔ สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค
- พ.ศ.๒๔๙๔ เข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ วัดมหาธาตุฯ เป็นเวลา ๗ เดือน ๑๙ วัน โดยมีพระภิกษุญาณภิรามเถระ (สุข ปวโร) วัดระฆังโฆสิตาราม เป็นอาจารย์สอน
- พ.ศ.๒๔๙๕ ไปดูการพระศาสนาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ สำนักศาสนายิสสา ณ นครย่างกุ้ง ประเทศพม่าเป็นเวลา ๑ ปี
- พ.ศ.๒๔๙๖ เดินทางกลับประเทศไทยพร้อมพระพม่า ๒ รูป คือ ท่านภักทันตะ อาสภะ กัมมัญฐานาจริยะ และท่านอินทวังสะ กัมมัญฐานาจริยะ
- พ.ศ.๒๔๙๖ ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ สำนักวิปัสสนากรรมฐานแห่งประเทศไทย วัดมหาธาตุฯ

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือ
“เดือนสติผู้ปฏิบัติธรรม”

๕ ธ.ค.๒๕๕๗	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ที่ พระอุดมวิชาญาณเถระ
พ.ศ.๒๕๕๘	เป็นพระอาจารย์ถวายกรรมฐานแก่ สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี เป็นเวลา ๑ เดือน
พ.ศ.๒๕๕๘	เป็นพระอาจารย์ถวายวิปัสสนากรรมฐานแก่พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดต วัดปากน้ำ) เป็นเวลา ๑ เดือน
๕ ธ.ค.๒๕๐๕	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ที่ พระราชสิทธิมุนี ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าคณะพระธรรมทูตประเทศอังกฤษ (สายที่ ๖) ดำริสร้างวัดพุทธปทีปในประเทศอังกฤษ ซึ่งพระกรุณาโปรดเกล้ารับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้เป็นเจ้าของอาวาสรูปแรก
๕ ธ.ค.๒๕๑๓	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ที่ พระเทพสิทธิมุนี
พ.ศ.๒๕๒๘-๒๕๓๐	เป็นกรรมการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎก ฉบับสังคายนา พ.ศ. ๒๕๓๐
๕ ธ.ค.๒๕๓๐	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ที่ พระธรรมธีรราชฆาตมุนี
๓๐ มิ.ย.๒๕๓๑	มรณภาพ โดยอาการสงบในอิริยาบถนั่งเจริญวิปัสสนากรรมฐาน รวมสิริอายุ ๗๐ ปี ๒ เดือน ๑๕ วัน
๒๘ พ.ย.๒๕๓๑	พระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑	คุณวัลย์ทิพย์ ตาเจนพงษ์	๑๓,๐๓๐
๒	คุณศิริพันธ์ เพือกโสภา	๗,๗๓๐
๓	คุณจินตนา-คุณสุภาดา กุลโสมพะ, คุณลักขณา บรรณพตปราการ	๗,๕๐๐
๔	คุณวงเดือน พรสวรรค์ศิริกุล	๕,๕๐๐
๕	คุณชนิษฐา ปัทมะสุริยากุล	๕,๐๐๐
๖	คุณพัชรา ธรรมลิขิตชัย และครอบครัว	๔,๒๐๐
๗	คุณเนก	๓,๕๓๐
๘	พ.ต.อ.บุญเสริม-คุณยุพดี ศรีชมภู	๒,๐๐๐
๙	คุณนิรมล ว่างตาล	๒,๐๐๐
๑๐	คุณธนวัฒน์ วงศ์หนูธรรม	๑,๘๓๐
๑๑	คุณชรินทร์ สุวัชรังกูร	๑,๕๐๐
๑๒	คุณเรวัตร์-คุณณัชชา-คุณธนัท-คุณชาญชัย -คุณณัฐิตา-คุณฐนิตา สุวรรณกิตติ	๑,๓๐๐
๑๓	คุณจินดา บุญอำนาจเดช	๑,๐๐๐
๑๔	คุณชนาพร แก้วเกิด	๑,๐๐๐
๑๕	คุณวิชัย โพธิ์นทีไท	๑,๐๐๐
๑๖	คุณอัจฉรา ตันติเฉลิม	๑,๐๐๐
๑๗	คุณดุสิต ประสาระเอ และเพื่อนฯ	๗๐๐
๑๘	คุณวารุณี รัตนกิตติกุล	๖๓๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๙	คุณสุภาณี ยงวนิชย์	๕๒๐
๒๐	คุณเสน่ห์ ศรีมงคล	๕๐๐
๒๑	คุณอัญชลี จิงไพโรจน์	๕๐๐
๒๒	คุณเชื้อยม แซ่เทิน	๕๐๐
๒๓	คุณพรธนาอำไพ สรรพากิจวัฒนา	๕๐๐
๒๔	คุณสมจิตต์ แซ่โฮ	๕๐๐
๒๕	คุณนันทกนก มนทிரามาลัย	๕๐๐
๒๖	คุณสัมพันธ์ ธมภัทรพงศ์	๕๐๐
๒๗	คุณพ่อเกรียงสิทธิ์ ไมตรีวงษ์	๕๐๐
๒๘	คุณวีโรจน์ มั่นเสกวิทย์	๕๐๐
๒๙	พ.ต.อ.บุญเสริม ศรีชมภู	๕๐๐
๓๐	คุณณิชนัน ชุนชนะ	๕๐๐
๓๑	คุณคจิษรา ศรีมณี	๕๐๐
๓๒	คุณวิสุทธิ์ ภาตราพูนสินไชย, คุณอภิญา เปี่ยมทอง	๓๐๐
๓๓	คุณวิไลวรรณ ควิณณ	๓๐๐
๓๔	พ.ต.อ.ประจักษ์-คุณดวงกมล นาคศรีสุข	๓๐๐
๓๕	คุณสุวิทย์ แซ่จิ๋ว	๒๓๐
๓๖	คุณเสภา ชูติมาเทวินทร์	๒๒๐
๓๗	พ.ต.อ.บุญเสริม ศรีชมภู	๒๐๐
๓๘	คุณเรไร สุวรรณกิตติ	๒๐๐
๓๙	พระชัยพร จันทวโธ	๒๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๔๐	คุณปัญญา-คุณจริยา ปิยะจันทร์วิจิตรต์	๒๐๐
๔๑	คุณศรีวรรณ สุขแสนไกรศรี	๒๐๐
๔๒	คุณณัฐชนก บุศยานนท์	๑๘๐
๔๓	คุณเบญจวรรณ แซ่ลีและลูก	๑๔๐
๔๔	คุณสมจิต คักดาทิวากร	๑๐๐
๔๕	คุณชญาภัค บุญสูตร	๑๐๐
๔๖	คุณวันเพ็ญ เพชรรักษ์	๑๐๐
๔๗	คุณกาญจนา-คุณจิตรา วงศ์สิงหราช	๑๐๐
๔๘	คุณศิริรัตน์ สิริระเวิน	๑๐๐
๔๙	คุณสนน้อย สุจริตวิศาล	๑๐๐
๕๐	คุณพิภพ คักดาทิวากร	๑๐๐
๕๑	คุณศิริพรรณ รพ.สมุทรปราการ	๑๐๐
๕๒	คุณสมชาย คักดาทิวากร	๑๐๐
๕๓	คุณชัยภัทร-คุณธนัท วงศ์พรกุล	๑๐๐
๕๔	คุณศิริรัตน์ สิริระเวิน	๑๐๐
๕๕	คุณกุลธิดา ภัทรโชคช่วย	๑๐๐
๕๖	คุณณานิษฐ์ เลิศประสิทธิ์วงศ์	๙๐
๕๗	คุณวรลักษณ์ ฤกษ์ศิริพงษ์	๓๐
๕๘	คุณเพิ่มพงศ์-ด.ช.เอกสิทธิ์ ธนพิพัฒน์สัจจา	๓๐
๕๙	คุณเรวัต-คุณวัลยา แสงนิล และครอบครัว	๑,๐๐๐
๖๐	คุณยุกุทธ-คุณวารุณี ชูเกียรติวัฒนากุล และพ่อแม่	๒,๐๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๖๑	คุณพ่อวัชรระ-คุณแม่ทองสุก โลทาร์ักษ์พงศ์	๕,๐๐๐
๖๒	อ.มนตรี-อ.พรรณนิภา จตุรภัทร	๕๐๐
๖๓	คุณสกันต์-ด.ช.ธนต์-ด.ญ.กมลพร เอี่ยมสินทรัพย์-คุณนันทพร สมเจตน์	๑,๐๐๐
๖๔	พลโทสมหวัง ยัญญะสิทธิ์ และครอบครัว	๑,๐๐๐
	รวม	๘๑,๒๙๐

ชมรมกัลยาณธรรม

ขอกราบอนุโมทนาบุญแต่ทุกท่าน

สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
www.kanlayanatam.com